בס"ד

יום **ג', יד' במנחם אב** תש"ס (**15** באוגוסט)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

לקראת ט"ו באב שנחגוג, בע"ה, הערב ומחר...

"אמר רבן שמעון בן גמליאל: לא היו ימים טובים לישראל כחמישה עשר באב וכיום הכיפורים, שבהן בנות ירושלים יוצאות... וחולות בכרמים..." [משנה 'תענית' **ד'**, ח'] ויום חמישה-עשר באב נוהגים בו בזמננו מקצת יום-טוב – נוהגים שלא לומר בו (תפילת) 'תחנון', והחתן ביום חופתו אין מתענה בו. ביום זה שמחו ישראל מכמה דברים שאירעו בזמנים שונים. ביניהם הוא יום ש:

0- פסקו בו בני ישראל מלמות במדבר
ר- הותרו בו השבטים להתחתן זה עם זה
ל- הותר בו לשבט בנימין לבוא בקהל (אחרי פרשת 'פלגש בגבעה' – ר' סוף ספר שופטים)
כ- ביטל בו הושע בן אלה, בזמן הבית הראשון, שומרים שהושיב ירבעם בן נבט על הדרכים שלא יעלו ישראל לרגל לירושלים
ב- פסקו בו מלכרות עצים למערכה (דבר שהוזכר ב-ה' באב)
ם- ניתנו הרוגי ביתר, אחרי חורבן בית שני ומרד בר-כוכבא, לקבורה.

על עניין ההיתר של הושע בן אלה לעלות לירושלים:

כשקרע ירבעם בן נבט מלכות ישראל מירושלים, הוא העמיד שני עגלים, אחד בדן ואחד בבית-אל, **והיה מביא את ישראל לשם שיעבדו עבודה זרה**. כיוון שהיו רבים בישראל שעיניהם היו נשואות רק לירושלים ולבית המקדש שבירושלים, היה ירבעם מושיב מחסומים ושומרים בכל הדרכים המוליכות ירושלימה, שלא יעלו ישראל לירושלים ויעבדו שם לאלוקים וישתעבדו למלך יהודה אשר בירושלים.

והיו מחסומים אלה שבדרכים קיימים עד סוף ימיה של מלכות ישראל, עד שמלך הושע בן אלה. כיוון שמלך הושע ביטל אותם הפרדיסאות (שמירות) ואמר: 'כל הרוצה לעלות לירושלים – יעלה'.

ואותו יום שביטל הפרדיסאות – **חמישה-עשר באב היה**, ושמחו בו ישראל שמחה גדולה!

ואעפ"י שעשה הושע בן אלה מעשה רב ופתח את הדרכים לעולי הרגלים שיעלו לירושלים, נענש עונש גדול. לפי שביטל הקולר מעל צווארו ותלאו בצוואר הרבים: שגם אחרי שפתח את הדרכים נמנעו רבים מלעלות לירושלים, שכבר שקועים היו בחטאות ירבעם מכמה דורות. וגדל על-ידי כך חרון אף על **כל** ישראל, תחת אשר קודם לכן היתה החימה רק על המלכים בלבד. ש**אין מלך ישראל יוצא ידי חובתו כלפי שמיים ע"י שנותן רשות לכל הרוצה לעבוד את ה', שיעבדהו. אלא חייב המלך להביא את העם בעול העבדות לה'**, וכשלא עשה כן, הגדיל אף וחימה על ישראל ומפני זה נענש.

וכך אמרו חכמים [ילקוט מלכים_ב, רל"ד] :

"מה נשתנה הושע בן אלה שגלו עשרת השבטים בימיו? אלא, עד עכשיו היתה עבודת אלילים קשורה ביחיד, וקשה לפני הקב"ה להגלות את הציבור בעוון יחיד. כיוון שבא הושע בן אלה וביטל את כל המשמרות כולן ואמר: 'כל הרוצה לעלות לירושלים – יעלה!' ולא אמר: 'הכל יעלו לירושלים!' – עליו הכתוב אומר: 'ויעש הרע בעיני ה' רק לא כמלכי ישראל ...', 'עליו עלה שלמנאסר מלך אשור...' – מפני ששמט קולר מצווארו ונתנו בצוואר הרבים."
[ספר התודעה]

יום נעים!